

מקום להידוק
דפי השאלון

75282

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון: 075282 עברית עצמאי	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن ומلاءمات <table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד موعد</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד موعد		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד موعد										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان .
أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان .
بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات لامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد .
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النجاح!

מדינת ישראל

משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ד, 2024, מועד ב
מספר השאלון: 75282

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לבתי ספר עצמאיים

הוראות

א. משך הבחינה: שעותיים ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון:	הבנת הנקרא	–	60 נקודות
פרק שני:	הבעה בכתב	–	40 נקודות
סך הכול	–		100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מועד ב, מס' 75282

לפניכם שני מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות שאחריהם.

מאמר א

הנס הנגלה שבתוך הטבע

מאת הרב יצחק רוט*

פסקה א יציאת מצרים הייתה אירוע מכונן בתולדות עם ישראל, והקב"ה עשה אז לעמו באופן מיוחד מופתים מחוץ לדרך הטבע, כדי לחזק את האמונה בו, כדברי הרמב"ן: "האותות והמופתים הגדולים עדים נאמנים באמונת הבורא" (רמב"ן לשמות יג, טז). הנס הגדול מכולם – קריעת ים סוף – הביא את יוצאי מצרים לדרגה גבוהה באמונה.

פסקה ב אכן כוח רב להם, לניסים הגלויים והשפעתם על האדם רבה. אם כך יהיו שיגידו כי אילו היה הקב"ה עושה לנו ניסים גלויים כבימי קדם, כולנו בוודאי היינו מאמינים בו ומקיימים מצוות, הרי לא ייתכן שאנשים יישארו כופרים לאחר שראו תופעות שאינן כדרך הטבע המתרחשות בחיי היום-יום. אולם המציאות מוכיחה שהנחה זו שגויה. טעות היא לחשוב כי במצרים, כאשר ראו שינוי בולט מדרך הטבע בעשר המכות, התחזק העם ב**בולו** באמונה. נהפוך הוא: הרי מכלל ישראל רק חמישית זכו להיגאל, ואילו רוב העם נותר ברשעותו, גם כאשר ראו כולם את ניסי הבורא יתברך.

פסקה ג גם בבית המקדש התרחשו ניסים גלויים. כל מי שהגיע אל בית המקדש ראה בעליל שעשן הקטורת היתמר כעמוד ישר וזקוף ולא זו מפני הרוח גם בימי החורף הסוערים. ביום הכיפורים המוני בית ישראל הצטופפו בעזרה, אך לכולם היה מקום. איש לא דחק את זולתו, אלא "עומדים צפופים ומשתחוים רווחים" (אבות ה, ה). ניסים גלויים בעליל! האם בשל כך נמנעו כל ישראל מלעבוד עבודת אלילים? האם לא היו תקופות שבהן אפילו בתוך בית המקדש סגדו לאילי עץ ואבן?

פסקה ד אכן ראיית ניסים גלויים אינה ערובה לאמונה. לא תמיד ולא כל בני האדם מתחזקים באמונתם בעקבות ראיית ניסים. בעולם שבו אנו חיים תמיד נשאר לאדם אפשרות לראות גם בדבר שכולו נס התנהלות טבעית. אפילו את הנס העצום מכולם, קריעת ים סוף, יכלו לתלות בתופעה טבעית כלשהי, כגון רוח מזרחית שנשבה כל הלילה וגרמה, כביכול, להתייבשות הים. כך הציעו מומחי המדע הסבר "מדעי" לנס זה.

פסקה ה למעשה כל נס עטוף במעטה טבעי כלשהו, המסתיר ומעלים את הנהגת ה' בעולם. לכן לעיתים איננו מכירים בניסים המתרחשים. לו רק היינו מתבוננים, היינו מגלים כי ניסים נסתרים נעשים לנו בכל יום ויום, והסיבה היחידה שאין אנו מבחינים בהם היא שהתרגלנו לתת פרשנות טבעית לכל התרחשויות. חז"ל שראו במבט מעמיק ניסים בכל יום ובכל שעה, תיקנו לנו להודות בתפילה שלוש פעמים ביום "על ניסיך שבכל יום עימנו ועל נפלאותיך שבכל עת".

פסקה ו הניסים עטופים במעטפת של טבע כדי להורות לאדם להתבונן במאורעות החיים ולא לתת להם לחלוף בלי להסיק מסקנות. מי שמחונן באמונה מצליח "לקלף" את מעטה הטבע מעל ההתרחשויות ולראות בהן את הנס.

* מעובד על פי הרב רוט, י' (ז' בניסן תשע"ה). הנס הנגלה שבתוך הטבע, יתד נאמן.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מועד ב, מס' 75282

מאמר ב

הנס המוסתר והנס הנסתר

מאת הרב אביגדור נבנצל*

פסקה א בית המקדש היה מקום שהתרחשו בו תדיר ניסים גלויים. אחד הניסים הידועים היה ירידת אש מן השמיים על המזבח. למרות הנס שהתרחש מדי יום ביומו הצטוו בני אהרן להביא אש למזבח, כנאמר: "וְנִתְּנוּ בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ" (ויקרא א, ז). לשם מה, והלוא ירדה אש מן השמיים?

פסקה ב בעל ספר החינוך מסביר כי דרכו של הקב"ה היא להסתיר ניסים גלויים ולהציג אותם כתופעות טבעיות, לכן אף על פי שירדה האש מן השמיים, הצטוו הכוהנים אף הם להביא אש למזבח. כך מוסתרת התופעה הניסית באמצעות הדלקת אש בידי אדם, ואז יש אפשרות שלא יכירו בנס, ויחשבו שהאש שעל המזבח הוצתה בידי אדם.

פסקה ג ומדוע הקב"ה מסתיר את הניסים הגלויים ומטשטש אותם? הבחירה החופשית היא מיסודות האמונה – האדם יכול לבחור במה להאמין. אם אדם נחשף לניסים שיש בהם הפרה של חוקי הטבע, הוא מוכרח להאמין בכוח עליון אשר מנהל את חוקי הטבע ואף יכול להפר אותם ברצותו. במצב כזה מתמעטת האפשרות לכפור בה' ונמנעת מן האדם הבחירה החופשית. אמונה מתוך אילוץ ולא מתוך בחירה חופשית מנוגדת לתפיסה היהודית.

פסקה ד לא רק התערערות הבחירה החופשית צפויה לאדם שנחשף לניסים גלויים. אדם חייב לדעת מהו נס ומהו טבע ואת ההבדל ביניהם. כשאדם רואה ניסים גלויים בתדירות גבוהה, עלול הנס הגלוי להיראות בעיניו כתופעה טבעית שגרתית – והוא לא יתפעם ולא יתרגש ממנו. במצב כזה עלול להיטשטש אצלו ההבדל בין נס לטבע. מי שאיבד את היכולת להבחין בין נס לטבע, עלול להסיק מסקנה מוטעית שאפילו הנס הגלוי והמופת שהראוהו מן השמיים הם טבע, התרחשות יום-יומית, ובמקום להתעורר בעקבות הנס הוא עלול להמשיך את שגרת חייו, ולא לנצל את הנס להתחזקות באמונה ולהתקרבות לה'.

פסקה ה בני אדם רבים מפרשים ניסים כהתרחשות טבעית בשל נטייה הטבועה בנפש האדם להבין תופעות שהוא נחשף אליהן ולהסבירן ולא להותיר אותן עלומות. האדם נוטה לספק לעצמו הסבר – יהא אשר יהא טיבו – לאשר ראו עיניו. אם כן צפוי שאם אדם יראה אש יורדת מן השמיים על המזבח מדי יום ביומו, הוא עלול חלילה להסביר שזו תופעה טבעית, למשל שהמזבח מושך אליו אש ברקים. כך עלול הנס הגלוי להעלות במוחו של האדם הסברים שונים ומשונים, במקום להפיק לקחים נכונים בעקבות שינוי סדרי הבריאה ולהתחזק ביראת שמיים ובאמונה.

(שימו לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

* מעובד על פי הרב נבנצל, א' (תשנ"ה). שיחות לספר ויקרא, עמ' נג-נז.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מועד ב, מס' 75282

פסקה ו

עיקרון זה של הסתרת הנס הוא העניין המרכזי גם בסיפור מגילת אסתר. מי שמעיין במגילה רואה שרשרת מאורעות שאינם תופעות על־טבעיות, אלא "מקרים" טבעיים שרק השתלשלותם והתזמון שלהם יצרו את הנס המופלא של "ונהפוך הוא". מגילת אסתר כשמה כן היא, כולה הסתר אחד גדול של הנס הנפלא שחולל ה' בשושן הבירה. כדי להיווכח בנס עלינו לחדור מבעד למסך ההסתר, לצרף את העובדות אחת לאחת ולראות את הנס הנסתר שבהן. גם במאורעות רבים בחיינו, לעיתים רק התבוננות לאחור במרחק של זמן מגלה את הנס המסתתר בהם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מועד ב, מס' 75282

פרק ראשון: הבנת הנקרא (60 נקודות)

בפרק זה ענו על כל השאלות 1–9.

הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. במאמר א הכותב מציג טענת נגד ומפריך אותה.

א. כתבו את טענת הנגד. (4 נקודות)

ב. כותב המאמר מביא דוגמאות מתקופות שונות כדי להפריך את טענת הנגד.

(1) כתבו בקצרה שתי דוגמאות מתקופות שונות.

(2) הסבירו כיצד הדוגמאות מפריכות את טענת הנגד.

(6 נקודות)

2. א. כתבו במשפט אחד מהי המטרה של הנס, לפי מאמר א. (3 נקודות)

ב. (1) הקיפו את התשובה הנכונה.

על פי פסקות ד–ה במאמר ב, כותב מאמר ב מסכים / אינו מסכים עם כותב מאמר א בנוגע למטרת הנס.

(2) העתיקו ממאמר ב משפט אחד המוכיח את קביעתכם.

(5 נקודות)

3. א. לדעת הרב נבנצל (מאמר ב), האם ראיית ניסים גלויים בתדירות גבוהה משפיעה על האדם באופן חיובי או שלילי? נמקו את תשובתכם. (6 נקודות)

ב. (2) לָשֵׁם מה הנס מוסתר במעטפת של תופעה טבעית?

ציינו שתי מטרות, מטרה אחת מכל מאמר. (6 נקודות)

מטרה ממאמר א:

מטרה ממאמר ב:

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מועד ב, מס' 75282

4. על פי שני המאמרים, אנשים נוטים לפרש ניסים כתופעות טבעיות.

א. הביאו דוגמה לכך מכל אחד מן המאמרים. (6 נקודות)

דוגמה ממאמר א:

דוגמה ממאמר ב:

ב. לפניכם שני משפטים ממאמר ב, פסקה ה.

- האדם נוטה לספק לעצמו הסבר – יהא אשר יהא טיבו – לאשר ראו עיניו.
- הוא עלול חלילה להסביר שזו תופעה טבעית.

במשפטים אלה הכותב מבטא את עמדתו בנוגע לפרשנויות שאנשים מעניקים לניסים שמתרחשים.

(1) הקיפו את התשובה הנכונה.

עמדתו של הכותב היא חיובית / שלילית.

(2) העתיקו מן הפסקה (פסקה ה, במאמר ב) צירוף מילים נוסף המעיד על עמדת הכותב.

(5 נקודות)

5. "יציאת מצרים הייתה אירוע מכונן בתולדות עם ישראל" (מאמר א, פסקה א).

מהי משמעותו של הצירוף "אירוע מכונן"? הקיפו את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- אירוע שמתכוננים לקראתו זמן רב
- אירוע שמחזק את האמונה
- אירוע שיש בו מופתים מיוחדים
- אירוע שיש לו השפעה ניכרת על החיים

6. "כל מי שהגיע אל בית המקדש ראה בעליל שעשן הקטורת היתמר כעמוד ישר ולא זז מפני הרוח גם בימי החורף הסוערים" (מאמר א, פסקה ג).

א. מהי משמעותו של הצירוף "ראה בעליל"? הקיפו את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- ראה בדמיונו
- ראה בבירור
- הביט בהשתאות
- התקשה להבין

ב. מהי משמעותה של המילה "היתמר"? הקיפו את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- התרומם
- גדל
- טשטש
- נוצר

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מועד ב, מס' 75282

7. "כשאדם רואה ניסים גלויים בתדירות גבוהה..." (מאמר ב, פסקה ד).
העתיקו מפסקה א במאמר ב, צירוף מילים שמשמעותו דומה למשמעות הצירוף "בתדירות גבוהה".
_____ (3 נקודות)
8. "...ולא להותיר אותן עלומות" (מאמר ב, פסקה ה).
כתבו מילה מנוגדת למילה "עלומות". _____ (3 נקודות)
9. "אכן ראיית ניסים גלויים אינה ערובה לאמונה" (מאמר א, פסקה ד).
לפניכם משפטים שחסרה בהם מילה.
הקיפו את מספרי המשפטים שהמילה "ערובה" יכולה להשתלב בהם. (4 נקודות)
- (1) המחיר הגבוה של המוצר אינו _____ לאיכותו.
(2) המחיר למנוי בחברת הטלפונים מותנה ב _____ של הלקוח שלא לעבור לחברה אחרת.
(3) ה _____ של תחנת החשמל מתנשאת לגובה רב.
(4) האם שינון חומר הוא _____ להצלחה במבחן?

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ד, מועד ב, מס' 75282

פרק שני: הבעה בכתב (40 נקודות)

בחרו באחד מן הנושאים 10–11, וכתבו עליו מאמר בהיקף של כ-300 מילים לפי ההוראות.

את המאמר כתבו בעמודים 10–11. תוכלו להשתמש בעמודים 12–13 לכתיבת טיוטה.

10. יש הטוענים ששגרה וסדר יום קבוע חשובים להתפתחותו האישית של האדם, ויש הטוענים שחיי שגרה עלולים

לפגום בהתקדמות של האדם ובהצלחתו, ודווקא הפרת השגרה היא שמצמיחה אותו.

כתבו מאמר טיעון, והביעו בו את דעתכם בסוגיה זו.

נמקו את דבריכם, ובססו אותם על דוגמאות.

AN

11. יש הטוענים כי מי שיודע לבטא רגשות ולהיות גלוי לב יוצר בקלות קשרים חברתיים, מעמדו החברתי גבוה

ורבים רוצים להיות בקרבתו.

כתבו מאמר טיעון, והביעו בו את דעתכם בנושא זה.

נמקו את דבריכם, ובססו אותם על דוגמאות.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

עמוד 11

טיוטה

טיוטה

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"